

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Історія виконавських стилів»**

«Хорове диригування»

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність – В5 Музичне мистецтво

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

Д н і п р о 2 0 2 5

АНОТАЦІЯ КУРСУ

«Історія виконавських стилів» входить до циклу вибіркових дисциплін професійної та практичної підготовки. Процес вивчення цієї дисципліни спрямований на опанування базових знань щодо різновидів стилів у музичному мистецтві, розвиток творчих здібностей здобувача передвищої освіти, насамперед у векторі опанування генезису стилів, пошуку власного диригентського та педагогічного підходу та реалізації практичних навичок шляхом кропіткої роботи з комплексом нових методів і їх взаємодії, опрацювання музичного матеріалу та вивчення досвіду відомих диригентів і хорових колективів.

КОМПЕТЕНТНОСТІ.

У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво»:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними

Спеціальні компетентності (СК):

СК1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/ /організаційно-творчій діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 3, Курс — II, Семестр — IV, загальний обсяг — 90 годин, з них практичних — 42 години, самостійних — 48 годин; на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 3, Курс — I, Семестр — II, загальний обсяг — 90 годин, з них практичних — 42 години, самостійних — 48 годин.

МЕТОЮ навчальної дисципліни «Історія виконавських стилів» є комплексна професійна підготовка педагогів-музикантів до роботи в академічних професійних навчальних закладах, а також виховання у студентів цінностей педагогічної професії, пошук власного інтерпретаційного, індивідуального стилю спираючись на досвід відомих музикантів, композиторів та диригентів всіх часів.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ (РН).

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Дисципліна «Історія виконавських стилів» вивчається протягом одного семестру навчання. Для набуття практичного досвіду з предмету необхідні знання, отримані на попередньому освітньому рівні - початкової спеціалізованої музичної освіти. «Історія виконавських стилів» безпосередньо пов'язана з

такими дисциплінами, як «Історія музики», «Хороведення», «Хоровий клас», «Диригування» тощо.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Дисципліна «Історія виконавських стилів» реалізується у вигляді лекційних занять та самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі опрацювання художньо-навчального матеріалу:

словесні методи (бесіда, пояснення, введення та закріплення нових дефініцій);

наочні методи (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);

практичні методи (індивідуальне виконання гри на інструменті).

Лекційні методи: системний виклад теоретичного матеріалу; використання опорних конспектів, презентацій і схем; акцентування уваги на ключових поняттях і закономірностях; пояснення та закріплення термінології; поєднання монологічної форми викладу з елементами діалогу.

За організаційним характером навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю й самоконтролю;

бінарні методи, що поєднують теоретичний виклад і практичне застосування.

За логікою сприйняття та засвоєння матеріалу: індуктивно-дедуктивні; репродуктивні (у тому числі засвоєння дефініцій); проблемні; інтерпретаційні; постановочно-аналітичні.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ. Заняття з дисципліни «Історія виконавських стилів» будуються на основі лекційної програми навчання, послідовно розробленої викладачем даного навчального курсу, що формується з урахуванням можливостей студентів та завдань, які ставляться перед ними. Протягом семестру здобувач повинен опанувати певну теоретичну складову курсу та закріпити знання на практичних завданнях, а також декілька різних за жанрово-стильовими характеристиками творів.

ТЕМА 1. Інтерпретації дефініцій стилю в музикознавчих дослідженнях.

ТЕМА 2. Типології музичних стилів та їх атрибуція.

ТЕМА 3. Жанрово-стильові особливості вокально-хорової музики та їх вплив на інструментальне виконавське мистецтво.

ТЕМА 4. Взаємозв'язок виконавського (інтерпретаційного) стилю та композиторського (авторського).

ТЕМА 5. Диригентсько-хорова виконавська культура: ключові історичні риси та особливості

6. Контрольний захід

ТЕМА 7. Становлення професійного оркестрового та хорового диригента: від Стародавнього Світу до ХХІ століття.

ТЕМА 8. Сучасний, професійний стиль та техніка диригування: школа, мета, представники Всесвіту та України.

ТЕМА 9. Сучасні тенденції розвитку хорових колективів та диригентів в хоровому виконавстві.

ТЕМА 10. Виконавський та інтерпретаційний стиль хормейстера та викладача диригування в хоровому мистецтві.

ТЕМА 11. Синтез вербального тексту з композиторським стилем в хорових творах. Хорова поліфонія в системі композиторського стилю.

Тема 12. Музично-стильовий аналіз хорових творів на вірш Т. Шевченка «Сонце заходить» С. Людкевича та В. Іконника, Б. Фроляк.

Тема 13. Стилiстичнi орієнтири виконавського мистецтва ХХ-ХХІ ст.

14. Контрольний захід

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. Методи оцінювання запланованих програмних результатів навчання: контрольні заходи включають поточний, семестровий контроль і проводяться у формі тестування, усного опитування та вікторина за пройденим матеріалом.

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни:

«Зараховано» здобувач отримує у випадках, коли засвоїв програмний матеріал, не допускає суттєвих недоліків у відповіді, може вірно використовувати теоретичні положення й володіє навичками при виконанні практичних завдань. Вільно відповідає на фахові та нестандартні запитання, показує знання монографічного матеріалу з питання, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, орієнтується в пройденому музичному матеріалі.

«Не зараховано» здобувач отримує у випадках, коли слабо знає (або зовсім не володіє) програмний матеріал, припускається суттєвих недоліків у відповіді, невірно використовує теоретичні положення. Припускається грубих помилок або неточностей у формулюваннях, порушує логіку та послідовність у викладенні програмного матеріалу та з великими труднощами виконує практичну роботу, слабо або зовсім не орієнтується в пройденому музичному матеріалі.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»). Курс передбачає як лекційну, так і самостійну роботу. На заняттях створюється творче середовище, відкрито до діалогу та самоаналізу. Усі завдання, передбачені програмою, слід виконувати у встановлені строки. Під час роботи над ними не допускається порушення

академічної доброчесності. Пропуски занять можливі лише з поважних причин і підлягають відпрацюванню.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Ашихміна Н. В. Історія виконавства (хорове диригування) / Н. В. Ашихміна. – Одеса : Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2021. 120 с.
2. Бондар Є. М. Художньо-стильовий синтез як феномен сучасної хорової творчості : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / Є. М. Бондар ; Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2020. 42 с.
3. Дзундза Р. М. Особистість українського хорового диригента кінця ХІХ–початку ХХІ ст. в контексті проблем ідентичності : кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. – Дис. на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 03 «Гуманітарні науки» зі спеціальності 034 «Культурологія». – Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2021. 282 с.
4. Добрецова Т. Г. Вікові етапи історичного розвитку хорового мистецтва на теренах України (Х–ХХ ст.) // The 1st International Scientific and Practical Conference “European Scientific Congress” (20–22 лют. 2023) / Barca Academy Publishing. Madrid, Spain, 2023. С. 339–346.
5. Фількевич Г. М. Всесвітня історія музики : навч. посіб. / Г. М. Фількевич. Київ, 2023. 208 с.
6. Коломоець О. М. Історія та теорія українського хорового мистецтва: навч. посібник. Дніпро: Ліра, 2023. 288 с.
7. Харакоз Г. В. Хорова fuga: жанрово-стильовий та виконавський аспекти (на матеріалі західноєвропейської музики ХVІІІ–ХІХ ст.) : дис. ... д-ра філософії : 025 – Музичне мистецтво / Ганна Василівна Харакоз; ХНУМ ім. І. П. Котляревського. Харків, 2021. 238 с.
8. Яструб О. Духовні хорові твори українських композиторів першої третини ХХ століття: жанрово-стильові та виконавські принципи // Мистецтво та культура: теорія і практика. 2024. Вип. 3. С. 58–63.

Додаткова:

1. Жданов М. М. Інтерпретація жанру кантати в українській хоровій музиці останньої третини ХХ–ХХІ століть : дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / М. М. Жданов ; Харків. держ. акад. культури. Харків, 2024. 250 с.
2. Кириленко Я. Вокально-ансамблеве та диригентське мистецтво: інноваційні підходи до підготовки фахівців. Lima, Peru – Kyiv, Ukraine. 2023. 317с.

3. Batovska, O., Byelik-Zolotaryova, N., Ivanova, J. Modern global trends in the development of choral performance / O. Batovska, N. Byelik-Zolotaryova, J. Ivanova // *Studia Universitatis Babes-Bolyai, Musica*. 2023. Vol. 68, Issue 2. P. 236–256.
4. Berestovska, O. Жінка-диригент в оперно-симфонічному мистецтві: шлях до професії / O. Berestovska // *Музикознавча думка Дніпропетровщини*. 2023. Р. 48–60.
5. Matychyn, I. M. The history of the development of choral conducting in Ukraine through the prism of musicological research of the late XX–early XXI century / I. M. Matychyn. Riga : Baltija Publishing, 2022. P. 33–58.
6. Martyniuk, A. Formation of the national model of conducting and choral education in Ukraine of the 20th–beginning of the 21st centuries / A. Martyniuk // *Educația artistică în contemporaneitate: realizări, provocări, perspective*. 2023. P. 32–36.

Інформаційні ресурси

1. Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки (м. Дніпро) – <http://dk.dp.ua>
2. Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека (м. Дніпро) – www.libr.dp.ua
4. Хор «Весняні голоси». Іван Карабиць «Де вітер землю голубить». URL: <https://youtube.com/watch?v=OjIRLKFJNEo&feature=share>
5. Хор «Весняні голоси» — Joshua (fit the Battle of Jericho). URL: https://youtube.com/watch?v=OS_p7Zh_QHQ&feature=share
6. Amalgamation Choir | Live at the Library — Ksenitia tou Erota (Giorgos Kalogirou). URL: <https://youtu.be/dm1MWr0ZNdI>
7. Body Percussion — Gnesins Folk Choir. URL: <https://youtu.be/bLzfGGFMSuA>
8. L. Maierhofer Laughing fugue «Ridiculous». URL: <https://youtu.be/qgkqho-ZcCY>
9. Хор Перетворення — Dry Bones (спіричуелс). URL: <https://youtu.be/Omeg2Io33KI>
10. Boni Pueri — Broadway Medley. URL: <https://youtube.com/watch?v=kBjBnLPr9F4&feature=share>
11. Czech Boys Choir Boni Pueri — The Lion Sleeps Tonight. URL: <https://youtu.be/f5ZTGrUfnGs>
12. Siyahamba — Mwamba Children's Choir. URL: <https://youtu.be/N1KZbMprW8U>
13. Юрик О. М. Робота з дітьми під час війни. Поради викладачам. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=rb5XaGkoFZ4>
13. Жанри хорової музики: пісня, обробка, мініатюра, кантата, ораторія + завдання. Музична література. URL: https://youtu.be/xtZnLtp_frc

14. Кошиць О. — хрещений батько щедрика. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=lHfuLu7U9h8>
<https://youtu.be/hkwt3uA0JfE?si=vszMPETgQ75QhgnU>